

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Vyklického v právní věci navrhovatele: **Mgr. R. T.**, proti odpůrcům: **1) Státní volební komise**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/4, Praha 4, **2) Ing. Miloš Zeman**, bytem Brdičkova 1917/9, Praha 5, **3) Ing. Vratislav Mynář**, bytem Osvětimany 274, odpůrci 2) a 3) zast. JUDr. Janem Vondráčkem, advokátem se sídlem Zbraslavské nám. 458, Praha 5 – Zbraslav, v řízení o návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky,

t a k t o :

I. Návrh s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Navrhovatel podal návrh na neplatnost volby prezidenta datovaný dnem 31. 1. 2013, který byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen dne 1. 2. 2013. Podstatou návrhu je tvrzení, že navrhovatel se účastnil druhého kola volby prezidenta republiky ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně, kde záměrně odevzdal neplatný hlas (do obálky vložil horní poloviny přetržených hlasovacích lístků pro oba kandidáty; navrhovatel pak jako přílohu svého návrhu zaslal kopii spodních polovin hlasovacích lístků, které mu zbyly). Dle zveřejněných výsledků voleb však bylo v uvedeném volebním okrsku odevzdáno 558 obálek a 558 platných hlasů. Navrhovatel má za to, že volební výsledky v daném volebním okrsku jsou v rozporu se skutečností.

[2] Navrhovatel z tohoto důvodu požaduje, aby Nejvyšší správní soud uložil odpůrci 1) upravit zápis o výsledku volby prezidenta republiky a ten vyhlásit, případně aby Nejvyšší správní soud prohlásil 2. kolo volby prezidenta konané ve dnech 25. a 26. 1. 2013 za neplatné.

[3] Odpůrce 1) ve vyjádření k návrhu uvedl, že Státní volební komise schvaluje zápis o výsledku voleb prezidenta republiky předaný Českým statistickým úřadem. Tento zápis vyhotovuje Český statistický úřad na základě sumarizace výsledků z jednotlivých přebíracích míst, kam předávají jednotlivé okrskové volební komise zápisy o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku. Potvrdit či vyvrátit tvrzení navrhovatele nelze v daném případě jinak než skutkovým zjištěním z volební dokumentace příslušného volebního okrsku, což odpůrci nepřísluší. Je však zřejmé, že i v případě, že by se potvrdilo navrhovatelem tvrzené nesprávné sečtení hlasovacích lístků, půjde jen o marginální porušení zákona o volbě prezidenta republiky mající toliko evidenční a statistický význam, které však nemohlo zvrátit výsledek volby prezidenta.

[4] Ostatní odpůrci se k návrhu nevyjádřili.

[5] Návrh byl podán včas, v souladu s požadavky § 90 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a zákonem č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), dále jen „zákon o volbě prezidenta“.

[6] Nejvyšší správní soud si vyžádal příslušnou volební dokumentaci vztahující se ke druhému kolu voleb prezidenta republiky ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně společně s odevzdanými hlasovacími lístky a úředními obálkami použitými při této volbě.

[7] Dle zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku se v tomto volebním okrsku druhého kola voleb prezidenta republiky účastnilo 558 voličů, kterým bylo vydáno 558 úředních obálek a stejný počet úředních obálek byl také odevzdán. V daném volebním okrsku Miloš Zeman obdržel 308 hlasů a Karel Schwarzenberg 250 hlasů. Žádný z odevzdaných hlasů nebyl dle volební komise neplatný.

[8] Nejvyšší správní soud z podkladů, které si vyžádal, zjistil následující skutečnosti týkající se druhého kola voleb prezidenta republiky ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně:

- Voleb se zúčastnilo 553 voličů zapsaných ve stálém volebním seznamu, jak vyplynulo ze stálého volebního seznamu, kam si volební komise značila, který z voličů se voleb účastnil, a 5 voličů s voličským průkazem. Celkem se tedy voleb účastnilo 558 voličů. Navrhovatel byl mezi těmito voliči.
- Mezi platnými hlasovacími lístky bylo 308 lístků pro Miloše Zemana a 250 lístků pro Karla Schwarzenberga. Zapečetěná obálka s neplatnými hlasovacími lístky byla prázdná.
- Počet použitých úředních obálek byl 556.

[9] Nejvyšší správní soud při vlastním přezkumu návrhu vyšel z právní úpravy. Dle § 66 odst. 2 zákona o volbě prezidenta může navrhovatel podat návrh na neplatnost volby prezidenta, má-li za to, že byla porušena ustanovení zákona o volbě prezidenta způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby prezidenta.

[10] V návaznosti na uvedené ustanovení lze konstatovat, že k tomu, aby mohl zdejší soud vyhovět návrhu na neplatnost volby prezidenta republiky, by musely být splněny tři základní předpoklady: (1) nezákonnost; (2) vztah mezi touto nezákonností a výsledkem

volby prezidenta; (3) zásadní intenzita této nezákonnosti, která musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k ní nedošlo, nebyl by kandidát zřejmě vůbec zvolen (srov. k tomu přiměřeně usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12, č. 354/2004 Sb. NSS). Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech, kdy vady volebního procesu způsobily nebo mohly prokazatelně způsobit, že by voliči rozhodli jinak a byl by zvolen jiný kandidát [nález sp. zn. Pl. ÚS 73/04 ze dne 26. 1. 2005 (N 17/36 SbNU 185; 140/2005 Sb.), kauza senátora Nádvorníka].

[11] Optikou předchozích východisek nahlížel Nejvyšší správní soud rovněž na námítky navrhovatele. V první řadě je nutno konstatovat, že navrhovatel vůbec nezpochybňuje výsledek volby prezidenta, tj. to, který kandidát byl zvolen. Pouze tvrdí, že ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně došlo k chybě ve sčítání hlasů, když se ve výsledku neprojevil jeho neplatný hlas, nicméně již netvrdí, že by taková chyba mohla jakýmkoli způsobem ovlivnit výsledek voleb. Při výsledcích druhého kola prezidentských voleb, kdy mezi vítězným a poraženým kandidátem byl rozdíl 476 234 hlasů, je zjevné, že navrhovatelova tvrzení o tom, že chybně nebyl reflektován jeden neplatný hlas, nemůže vést k závěru, že bez této tvrzené nezákonnosti by byl výsledek voleb jiný. Je tak zřejmé, že nyní posuzovaný návrh nespĺňuje základní předpoklady uvedené výše sub 2) a 3) pro to, aby mu bylo možno vyhovět, a již z tohoto důvodu bylo nutno návrh na neplatnost volby prezidenta republiky zamítnout.

[12] K navrhovatelovu tvrzení, že záměrně odevzdal neplatný hlas, když do obálky vložil horní poloviny přetržených hlasovacích lístků obou kandidátů ve druhém kole, lze konstatovat, že tomuto tvrzení neodpovídají předložené volební lístky, které si Nejvyšší správní soud vyžádal. Počet lístků, které byly zdejšímu soudu předány v zapečetěné obálce s platnými hlasovacími lístky, byl 558 a odpovídal počtu voličů, kteří volili ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně ve druhém kole volby prezidenta republiky. Zapečetěná obálka určená pro neplatné hlasovací lístky byla zcela prázdná. Nikde v předložených materiálech, které si Nejvyšší správní soud v souvislosti s nynějším návrhem vyžádal, nebyly dvě horní poloviny hlasovacích lístků, o nichž navrhovatel tvrdil, že je vložil do obálky.

[13] Naznačeným rozporem mezi tvrzením navrhovatele a předloženou volební dokumentací společně s hlasovacími lístky se zdejší soud hlouběji nezabýval, a to s ohledem na již v bodě [11] tohoto rozsudku popsanou neúspěšnost návrhu. Bližší zkoumání tohoto rozporu by totiž pro rozhodnutí o návrhu na neplatnost volby prezidenta nemělo význam, ani by jej nemohlo jakkoli ovlivnit.

[14] Nejvyšší správní soud zjistil jistou nesrovnalost, která spočívala v počtu úředních obálek, do nichž měly být vloženy hlasovací lístky. Těchto úředních obálek bylo jen 556, což nekoresponduje s počtem 558 platných hlasů. Vzhledem k tomu, že dle § 49 odst. 3, věty čtvrté, zákona o volbě prezidenta volební komise vylučuje ty volební lístky z volební schránky nebo přenosné volební schránky, které byly ve volební schránce nebo přenosné volební schránce nalezeny bez úřední obálky, a vzhledem k tomu, že dle § 50 odst. 3 tohoto zákona jde o neplatný způsob hlasování, je-li v úřední obálce vloženo více

hlasovacích lístků, nebylo možno dosáhnout 558 platných hlasů s 556 použitými úředními obálkami.

[15] Jakkoli právě uvedené svědčí o určitém pochybení ze strany volební komise, nejde o skutečnost, která by zakládala neplatnost volby prezidenta republiky. Vzhledem k rozdílu mezi hlasy, které obdržel vítězný a poražený kandidát, počítanému v řádu statisíců, nelze jakkoli soudit, že by šlo o natolik intenzivní pochybení, které by vzbuzovalo pochybnosti o výsledku voleb, kdyby k tomuto pochybení nedošlo.

[16] Navrhovatel ve svém návrhu též požadoval, aby Nejvyšší správní soud uložil odpůrci 1) upravit zápis o výsledku volby prezidenta republiky a ten vyhlásit. Dle § 90 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. platí, že *„pokud soud shledá chybu ve výpočtu volebního orgánu při zjišťování výsledku hlasování, uloží povinnost příslušným volebním orgánům upravit zápis o výsledku volby prezidenta republiky a ten vyhlásit.“* Zápis o výsledku volby prezidenta je upraven v § 53 zákona o volbě prezidenta, náležitosti tohoto zápisu jsou uvedeny v § 53 odst. 3 tohoto zákona a patří mezi ně:

- a) počet volebních okrsků celkem a počet okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování,
- b) počet zvláštních volebních okrsků celkem a počet zvláštních okrskových volebních komisí, které předaly výsledek hlasování,
- c) celkový počet osob zapsaných ve výpisech ze stálých seznamů, ze zvláštních seznamů a ze zvláštních seznamů vedených zastupitelským úřadem,
- d) celkový počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky,
- e) celkový počet odevzdaných úředních obálek,
- f) celkový počet platných hlasů odevzdaných pro všechny kandidáty,
- g) pořadí kandidátů podle počtu získaných platných hlasů a počet těchto hlasů; pokud získalo více kandidátů stejný počet hlasů, uvedou se v abecedním pořadí,
- h) jméno a příjmení zvoleného kandidáta (§ 54), popřípadě skutečnost, že žádný z kandidátů nezískal počet hlasů potřebný ke zvolení.

[17] Jakkoli Nejvyšší správní soud shledal jistá pochybení volební komise (viz bod [14] shora), nepřistoupil k postupu podle § 90 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. Základní podmínkou takového postupu je to, že před soudem bude prokázáno, že zápis o výsledku volby prezidenta je v rozporu se skutečností, k čemuž se musí přidružit i to, že soud prokázal, jaké jsou správné údaje, které má zápis obsahovat. To se však v nynějším řízení nestalo. Nejvyšší správní soud sice zjistil rozdíl mezi počtem použitých úředních obálek (558), který v zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku uvedla volební komise, a počtem úředních obálek (556), které se fyzicky nacházely mezi zdejšímu soudu předloženými materiály v zapečetěné obálce s použitými úředními obálkami, tento rozdíl však může být vysvětlen různými způsoby, např. i tak, že ačkoli byl skutečný počet použitých obálek 558, který byl volební komisí také napočítán, došlo nedopatřením k tomu, že do zapečetěné obálky předané zdejšímu soudu se dvě úřední obálky nedostaly. Prověření této eventuality by přitom vyžadovalo dokazování, které v dané věci daleko přesahuje zjištění skutkových okolností nutných pro rozhodnutí o návrhu na neplatnost volby.

[18] V této souvislosti je nutno uvést, že primární kontrola průběhu hlasování, posuzování hlasů i jejich sčítání přísluší okrskové volební komisi. Ta ostatně má pro takový úkol nejlepší podmínky, jelikož její jednotliví členové mají možnost bezprostředně vnímat vše, co se v jejich volebním okrsku událo, a to jak při průběhu voleb, tak i při následném sčítání hlasů. Nic přitom nenásvědčuje tomu, že by v dané věci mělo dojít k jakékoliv manipulaci při sčítání hlasů. Všech osm členů okrskové volební komise ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně podepsalo zápis o průběhu a výsledku hlasování ve volebním okrsku, přičemž žádný z nich k jeho obsahu neměl připomínky.

[19] V řízení o neplatnosti volby prezidenta republiky není primárním úkolem Nejvyššího správního soudu, aby v každém jednotlivém případě dbal o naprostou správnost zápisu o výsledku volby prezidenta republiky. Jeho úkolem v tomto řízení je ve smyslu § 66 odst. 2 zákona o volbě prezidenta na základě návrhů prověřit, zda nebyla porušena ustanovení zákona o volbě prezidenta takovým způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby prezidenta. K takto vymezenému cíli pak směřuje aktivita soudu, i co se týče zjišťování rozhodných skutkových okolností, a soud může ustát s jejich dalším zjišťováním ve chvíli, kdy známé skutkové okolnosti plně postačují pro závěr o tom, že ustanovení zákona o volbě prezidenta byla, resp. nebyla porušena takovým způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby prezidenta. Může se tak stát, že soud bude s okolnostmi případu seznámen natolik, že bude moci rozhodnout o návrhu na neplatnost volby ve smyslu § 66 odst. 2 zákona o volbě prezidenta, nicméně zároveň nebude mít zjištěn skutkový stav v takovém rozsahu, který je nutný pro náležité rozhodnutí o upravení zápisu o výsledku volby ve smyslu § 90 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. V takovém případě soud jednoduše o upravení zápisu nebude vůbec rozhodovat.

[20] Smysl ust. § 90 odst. 5, věty poslední, s. ř. s. spočívá v tom, že dává soudu možnost v těch případech, kdy při rozhodování o návrhu na neplatnost volby prezidenta zjistí, že je zápis o výsledku volby prezidenta chybný, a kdy má jistotu o tom, jak by měl tento zápis správně znít, aby jej v tomto smyslu nechal upravit, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky. Uložení změny zápisu je tak třeba vnímat spíše jen jako možný „vedlejší produkt“ rozhodování o neplatnosti volby prezidenta, nikoli jako samostatný důvod vedení řízení. Soud k němu přistoupí tehdy, když známé skutečnosti, které byly v řízení zjištěny především ve vztahu k prověření návrhu na neplatnost volby, jsou dostatečné též pro uložení úpravy zápisu o výsledku volby prezidenta. Opačný výklad by ostatně kolidoval s krátkou patnáctidenní lhůtou, kterou má soud pro rozhodnutí dle § 90 odst. 5, věty třetí, s. ř. s., vyžadoval by totiž mnohdy velmi náročné dokazování.

[21] Ze shodných důvodů nebylo třeba ve vztahu k § 90 odst. 5, větě poslední, s. ř. s. blížeji zkoumat navrhovatelovo tvrzení o tom, že do hlasovací schránky vhodil neplatný hlas, čemuž neodpovídají předložené materiály týkající se druhého kola volby prezidenta republiky ve volebním okrsku č. 10 ve Zlíně.

[22] Nejvyšší správní soud po provedeném přezkumu návrhu na neplatnost volby prezidenta dospěl k závěru, že není důvodný, a proto jej zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud dle § 93 odst. 4 s. ř. s., dle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů. Soud rozhodl o návrhu bez jednání (§ 90 odst. 5, věta čtvrtá, s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2013

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu